

Nadoknada štete u krivičnom postupku u Makedoniji po novom ZKP-u i ZPD-u

Beograd, 17-18 10.2014

Noviteti u Zakonu o pravdi dece

ZPD je donet 29.10.2013. a stupio je na snagu 01.12.2013.

Noviteti:

- *Nova definicija dete žrtva
- *Podela na dete-žrtva i dete- svedok i njihova razlika
- *Postupak o kompenzaciji iz budžeta Ministarstva pravde

Noviteti

- * Nova definicija ko može da bude žrtva trgovinom ljudima- dete žrtva je svako dete uzrasta do 18 godina koje je pretrpelo štetu, uključujući fizicku ili mentalnu povredu, emotivno stradanje, materijalni gubitak ili drugu povredu, ili ako su ugrožena prava i interesi kao posledica učinjenog, koje je u zakonu predviđeno kao krivično delo.
- * Razlike:
  1. Dete svedok (njegovi roditelji, staratelji) ne moraju da budu informisani njegovi roditelji odnosno staratelji o svim pitanjima u vezi sa krivičnim delom i u vezi sa osumnjičenim, okrivljenim i osuđenim.
  2. Dete svedok nema pravo da učestvuje u krivičnom postupku kao oštećen i nema pravo da se priključi krivičnom gonjenju i ne može da ostvaruje pravo nadoknade štete.

Postupak o kompenzaciji iz budžeta Ministarstva pravde

- * Status deteta žrtve mora biti utvrđen pravosnažnom sudskom odlukom
- * Dosuđeno imovinsko pravno potraživanje
- * Zahtev za obeštećenje iz sredstava budžeta nadležnom sudu
- * Rok za podnošenje zahteva je 6 meseci nakon pravosnažne odluke nadležnom sudu.
- * Nadležni sud odlučuje o zahtevu na dva načina: pozitivno i negativno.

Pozitivno:

Utvrđuje iznos bez kamate ili dopunskih troškova oko izvršenja

Negativno:

Ima pravo žalbe apelacionom sudu u roku od 8 dana od prijema rešenja kojim se odbija zahtev

Odluka apelacionog suda je konačna.

Konačno rešenje za isplatu kompenzacije, sud dostavlja Ministarstvu Pravde (MP) koje izvršava isplatu, i o izvršenoj isplati MP u roku od mesec dana treba da obavesti nadležni sud.

U slučaju kad je obeštećenje isplaćeno iz budžeta, sud dostavlja rešenje Drzavnom pravobranitelju kako bi on mogao pokrenuti postupak za prisilnu naplatu direktno od imovine počinioca krivičnog dela.

Zakon o krivičnom postupku

Noviteti:

- *Nova odredba

- *Nagodba

- *Formalno podnošenje prijave o šteti

- *Oštećena strana podnosi zahtev za kompenzaciju sa dokazima - Veštačenje

-
- * Žrtve imaju pravo na nadoknadu, materijalne i nematerijalne štete iz državnog fonda samo ako je to predviđeno posebnim zakonom, odnosno ukoliko žrtva ne može svoje potraživanje da obezbedi od osuđenog.
  - * Formalno podnošenje prijave o odšteti policiji, Javnom tuzilaštvu i sudu.
  - * Prijava može da se prihvati ili odbije, ukoliko je neopravdana ili podneta sa zakašnjenjem.
  - * Žrtva mora o svom trošku da podnese veštačenje.

Nagodba

I Faza – faza istrage - JT sakuplja dokaze i osumnjičeni može da se nagodi u ovoj fazi samo za visinu kazne (interese oštećene strane zastupa JT)

II Faza - faza ocena optužnice - JT raspolaže sa svim dokazima i u ovoj fazi nagodba se odnosi samo na krivicu osumnjičenog (interese oštećene strane zastupa JT)

III Faza - Nagodba na glavnom pretresu (Interese oštećene strane zastupa sama ili njen punomoćnik)

I Faza - Nagodba o visini kazne (visina kazne može da bude ispod minimuma koji je predviđen za konkretno kr. Delo, ali ne sme da bude ispod propisanih granica za ublažavanje kazne predviđenih u KZ-u) i nagodba o imovinsko pravnom potraživanju

II Faza - Priznanje krivice i nagodba o imovinsko pravnom potraživanju

III Faza – Presuda o krivičnom delu i presuda o imovinsko pravnom obeštećenju.

Prisustvo

Pri nagodbi

Prisustvuju:

- * Javni **tužilac**
- * **Optuženi**
- * Njegov branitelj

Ne prisustvuju:

- * Sud
- * **Oštećena strana**

Prednosti i nedostaci ZPD-a

Prednosti ZPD-a:

- *Napлата kompenzacije maloletne žrtve iz budžeta Ministarstva Pravde
- *Rok od 6 meseci

Nedostatak ZPD-a:

- *Složeniji postupak za dobijanje kompenzacije iz budžeta

Prednosti i nedostaci u ZKP-u

Prednost ZKP-a

- *Dodat je novi zakonski propis (odredba) da žrtva može da naplati iz državnog fonda
- *Izrada veštačenja u I i II fazi o trošku države (uslovno)

Nedostaci ZKP-a

- *Izrada veštačenja je o trošku žrtve na glavnom pretresu.

Komparacija izmedju starih i novih zakona

Star zakon- jednostavniji izvršni postupak

- *Identifikacija žrtve- policija
- *Nema formalni zahtev potraživanja nadoknade
- *Pravosnažna presuda – kod izvršitelja

Nov zakon – kompleksniji izvršni postupak

- *Identifikacija žrtve- pravosnažna sudska presuda
- *Ima formalni zahtev potraživanja nadoknade
- *Pravosnažna presuda- nadležni sud

Studija slučaja

Hvala na pažnji

Aneta Trajkovska

Advokat

adv.trajkovska@gmail.com